

## Categoriile de asigurați pentru șomaj

În sistemul asigurărilor pentru șomaj sunt asigurate, în condițiile legii, persoanele fizice, denumite în continuare asigurați.

Asigurații pot fi:

- cetățenii români care sunt încadrați în muncă sau realizează venituri în România, în condițiile legii, cu excepția persoanelor care au calitatea de pensionari;
- cetățeni români care lucrează în străinătate, în condițiile legii, cu excepția persoanelor care au calitatea de pensionari;
- cetățeni străini sau apatrizi care, pe perioada în care au domiciliul sau reședința în România, sunt încadrați în muncă sau realizează venituri, în condițiile legii, cu excepția persoanelor care au calitatea de pensionari.

Asigurații au dreptul să beneficieze de indemnizație de șomaj, conform legii.

În sistemul asigurărilor pentru șomaj sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, cu excepția persoanelor care au calitatea de pensionari:

- persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă sau pe bază de contract de muncă temporară, în condițiile legii;
- funcționarii publici și alte persoane care desfășoară activități pe baza actului de numire;
- persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului;
- persoanele care își desfășoară activitatea în funcții alese în cadrul persoanelor juridice fără scop patrimonial, respectiv entități, persoane juridice, care potrivit legilor proprii de organizare și funcționare desfășoară activități nonprofit, cum ar fi: asociații, fundații, partide politice, organizații patronale, organizații sindicale, case de ajutor reciproc, culte religioase, pe durata mandatului, cu excepția președintelui asociației de proprietari sau a altor persoane care desfășoară activitate în baza contractului de mandat, potrivit Legii nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari, cu modificările și completările ulterioare;
- persoanele care desfășoară activitate pe baza unui raport de muncă stabilit, în calitate de membru cooperat, potrivit Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată;
- directorii care desfășoară activitate pe bază de contract de mandat și membrii directoratului de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere, pe durata mandatului, precum și managerii care desfășoară activități pe bază de contract în baza contractului de management prevăzut de lege;
- administratorii societăților, companiilor/societăților naționale și regiilor autonome, desemnați/numiți în condițiile legii, care desfășoară activitate pe bază de contract de mandat;
- persoanele fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, atât în România, cât și pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, al unui stat membru al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene, pentru care autoritățile competente ale acestor state sau organismele desemnate ale acestor autorități stabilesc că, pentru veniturile realizate în afara României, legislația aplicabilă în domeniul contribuțiilor sociale obligatorii este cea din România;
- persoanele fizice cetățeni români, cetățenii altor state sau apatrizii, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România și care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor de la angajatori din state care nu intră sub incidența legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte.

Se pot asigura facultativ în sistemul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, următoarele persoane:

- asociat unic, asociații;
- persoane fizice autorizate, întreprinzători persoane fizice, titulari ai întreprinderilor individuale, precum și membrii întreprinderilor familiale;
- cetățeni români care lucrează în străinătate, conform legii, și care nu se regăsesc în situația prevăzută la art. 19 lit. h);
- alte persoane care realizează venituri din activități desfășurate potrivit legii și care nu se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la lit. a)-c).

Persoanele se pot asigura facultativ în sistemul asigurărilor pentru șomaj prin încheierea unui contract de asigurare pentru șomaj și prin plata în temeiul acestui contract de asigurare a contribuției la bugetul asigurărilor pentru șomaj, a cărei cotă este egală cu cota prevăzută la art. 220<sup>6</sup> alin. (4) lit. b) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care revine bugetului asigurărilor pentru șomaj din cota contribuției asigurătorie pentru muncă prevăzută la art. 220<sup>3</sup> din același act normativ.

Angajatorii la care își desfășoară activitatea persoanele prevăzute la art. 19 lit. a)-g) al Legii nr. 76/2002, precum și persoanele fizice prevăzute la art. 19 lit. h) și i) al aceleiași, după caz, sunt obligați să depună declarația prevăzută la art. 147 alin. (1) Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, potrivit prevederilor legale.

Persoanele prevăzute la art. 20 al Legii nr. 76/2002 pot încheia contract de asigurare pentru șomaj cu agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, reședința, dacă au cel puțin vârsta de 18 ani și sunt asigurate în sistemul public de pensii și în sistemul asigurărilor sociale de sănătate.

Venitul lunar pentru care se asigură persoanele prevăzute la art. 20 nu poate fi mai mic decât salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, stabilit potrivit legii, și mai mare decât echivalentul a 5 ori câștigul salarial mediu brut, stabilit potrivit legii, în vigoare în luna pentru care se plătește contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Persoanele care sunt supuse legislației de asigurări sociale din România în condițiile prevăzute de reglementările Uniunii Europene cu privire la aplicarea regimurilor de securitate socială a salariaților, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în interiorul Uniunii Europene sau de reglementările europene privind coordonarea sistemelor de securitate socială, având angajator care nu are sediul social ori reprezentanța pe teritoriul României, se pot asigura în sistemul asigurărilor pentru șomaj din România prin încheierea unui

contract de asigurare pentru șomaj, cu agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își au, după caz, domiciliul, reședința sau își exercită dreptul la rezidență potrivit legii, în condițiile în care sunt asigurate în sistemul public de pensii și în sistemul asigurărilor sociale de sănătate și nu au statut de pensionar, conform legii.

Venitul lunar la care se pot asigura persoanele și la care se plătește contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj prevăzută la art. 20 alin. (2) al Legii nr. 76/2002 nu poate fi mai mic decât salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, stabilit potrivit legii, și mai mare decât echivalentul a 5 ori câștigul salarial mediu brut, utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

### Bugetul asigurărilor pentru șomaj

Bugetul asigurărilor pentru șomaj cuprinde veniturile și cheltuielile sistemului asigurărilor pentru șomaj.

Bugetul asigurărilor pentru șomaj se aprobă prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj se constituie din:

- sumele care se distribuie bugetului asigurărilor pentru șomaj;
  - contribuțiile datorate de persoanele care încheie contract de asigurare pentru șomaj;
  - venituri din alte surse, inclusiv din finanțare externă.
- Constituirea resurselor și efectuarea cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj se realizează prin trezoreria statului.
- Disponibilitățile bănești înregistrate la finele anului de bugetul asigurărilor pentru șomaj se reportează și se utilizează în anul următor.
- Disponibilitățile bănești ale bugetului asigurărilor pentru șomaj sunt purtătoare de dobânzi.
- Măsurile de stimulare a ocupării forței de muncă a căror finanțare se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj și care, potrivit prevederilor legale, continuă și în anul bugetar următor vor fi finanțate din bugetul anului respectiv, din creditele aprobate cu acest scop.

Persoanele asigurate în baza contractului de asigurare pentru șomaj au obligația de a plăti lunar la bugetul asigurărilor pentru șomaj o contribuție a cărei cotă prevăzută la art. 20 alin. (2) al Legii nr. 76/2002 se aplică asupra venitului lunar declarat în contractul de asigurare pentru șomaj.

Veniturile din alte surse ale bugetului asigurărilor pentru șomaj se constituie, în principal, din dobânzi și penalități de întârziere calculate conform prevederilor Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, în limita cotei prevăzute la art. 220<sup>6</sup> alin. (4) lit. b) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, restituiri ale creditelor acordate în baza legii, sume reprezentând contravaloarea cursurilor de formare profesională încasate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, penalități, amenzi și orice alte sume încasate potrivit legii la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Sumele reprezentând contravaloarea cursurilor de formare profesională încasate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă se constituie ca venituri din alte surse ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, în măsura în care, potrivit dispozițiilor legale, nu se prevede altfel.

Din sursele financiare constituite în cadrul bugetului asigurărilor pentru șomaj se acoperă, în principal, următoarele cheltuieli privind:

- plata indemnizațiilor de șomaj, precum și a prestațiilor de șomaj aferente drepturilor stabilite de instituțiile competente în materie de șomaj din Islanda, Norvegia, Lichtenstein și Elveția, în condițiile legii și ale dispozițiilor referitoare la prestația de șomaj prevăzute de reglementările Uniunii Europene cu privire la aplicarea regimurilor de securitate socială a salariaților, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în interiorul Uniunii Europene, precum și ale măsurilor adoptate, potrivit legii, în aplicarea acestor reglementări europene; prestațiile de șomaj plătite de instituțiile competente în materie de șomaj din statele membre ale Uniunii Europene în primele 3 luni sau, după caz, 5 luni de indemnizare și a căror rambursare este solicitată Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în calitate de organism de legătură pentru plata prestațiilor de șomaj, stabilite în temeiul dispozițiilor instrumentelor juridice europene de către instituțiile competente, în condițiile dispozițiilor referitoare la prestația de șomaj prevăzute de reglementările Uniunii Europene privind coordonarea sistemelor de securitate socială;
- plata contribuțiilor pentru asigurări sociale de stat pentru beneficiarii indemnizațiilor de șomaj, stabilite potrivit legii;
- plățile compensatorii acordate potrivit legii;
- taxe, comisioane;
- finanțarea măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă și a măsurilor pentru prevenirea șomajului;
- finanțarea serviciilor de formare profesională pentru persoanele care, potrivit legii, beneficiază în mod gratuit de aceste servicii;
- finanțarea studiilor, rapoartelor și analizelor privind piața muncii, comodate instituțiilor de specialitate de către Comisia Națională de Promovare a Ocupării Forței de Muncă și de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, inclusiv realizarea de obiective de investiții, dotări și alte cheltuieli de natură cheltuielilor de capital, în limitele prevăzute de lege;
- participarea la activitatea unor organizații internaționale, inclusiv plata cotizațiilor pentru afilierea la acestea;
- aplicarea măsurilor în vederea recuperării debitelor;
- cofinanțarea unor proiecte privind modernizarea serviciilor de ocupare și formare profesională pe baza unor acorduri internaționale;
- cofinanțarea unor programe privind stimularea ocupării forței de muncă;
- rambursarea împrumuturilor contractate în condițiile legii, precum și plata de dobânzi și comisioane aferente acestora;
- alte cheltuieli prevăzute de legislația în vigoare.

Expert media Florin FĂINIȘI

## Reprezentanța UE în România informează:

Răspunsul la coronavirus:

## Comisia a adoptat un pachet bancar care va facilita acordarea de împrumuturi bancare gospodăriilor și întreprinderilor din întreaga Uniune Europeană

Comisia a adoptat miercuri, 28 aprilie, un pachet bancar care va facilita acordarea de împrumuturi bancare gospodăriilor și întreprinderilor din întreaga Uniune Europeană. Scopul este de a garanta că băncile pot acorda în continuare împrumuturi pentru a sprijini economia și a contribui la atenuarea impactului economic semnificativ al coronavirusului. Pachetul include o comunicare interpretativă privind cadrele contabile și prudențiale ale UE, precum și soluții rapide pe termen scurt, prin modificarea normelor bancare ale UE.

Datorită normelor instituite în urma crizei financiare, băncile sunt acum mai reziliente și mai bine pregătite pentru a face față șocurilor economice. Comunicarea adoptată astăzi reamintește că normele UE le permit băncilor și autorităților lor de supraveghere să acționeze într-un mod flexibil, dar responsabil, în situații de criză economică pentru a veni în sprijinul cetățenilor și al întreprinderilor, în special al întreprinderilor mici și mijlocii. Regulamentul adoptat cuprinde o serie de modificări specifice care vor maximiza capacitatea instituțiilor de credit de a acorda împrumuturi și de a absorbi pierderile provocate de pandemia de coronavirus, asigurând, în același timp, menținerea rezilienței.

Valdis Dombrovskis, vicepreședintele executiv pentru o economie în serviciul cetățenilor, a declarat: *Facem tot ce ne stă în putință pentru a ajuta gospodăriile și întreprinderile să facă față consecințelor economice provocate de coronavirus. Iar sectorul bancar poate ajuta foarte mult în acest sens. Utilizăm întreaga flexibilitate oferită de normele bancare ale UE și propunem modificări legislative specifice pentru a le permite băncilor să furnizeze în continuare lichidități, astfel încât gospodăriile și întreprinderile să poată obține finanțarea de care au nevoie. De asemenea, voi lansa în curând mese rotunde care să reunească grupurile de consumatori și de întreprinderi cu sectorul financiar, astfel încât să putem răspunde celor mai urgente nevoi cu care se confruntă cetățenii și întreprinderile noastre.*

### Modificări specifice ale normelor bancare

Comisia a propus anumite modificări specifice pe termen scurt ale normelor prudențiale bancare ale UE (Regulamentul privind cerințele de capital), pentru a maximiza capacitatea băncilor de a acorda împrumuturi și de a absorbi pierderile provocate de coronavirus. Comisia propune măsuri temporare excepționale pentru a atenua impactul imediat al pandemiei de coronavirus, prin adaptarea calendarului de aplicare a standardelor internaționale de contabilitate privind capitalul băncilor, prin tratarea mai favorabilă a garanțiilor publice acordate în timpul acestei crize, prin amânarea datei de aplicare a amortizorului pentru indicatorul efectului de levier, precum și prin modificarea modului de excludere a anumitor expuneri de la calculul indicatorului de levier. Comisia propune, de asemenea, să se devanseze data de aplicare a mai multor măsuri deja convenite care vor stimula băncile să acorde finanțare salariaților, IMM-urilor și proiectelor de infrastructură.

### Comunicarea interpretativă

Comunicarea publicată confirmă declarațiile recente privind utilizarea flexibilității autorizate de normele contabile și prudențiale, cum ar fi cele elaborate de Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară, de Autoritatea Bancară Europeană (ABE) și de Banca Centrală Europeană. Comisia încurajează băncile și autoritățile de supraveghere să utilizeze flexibilitatea oferită de cadrele contabile și prudențiale ale UE. De exemplu, comunicarea confirmă – și salută – flexibilitatea prevăzută de normele UE în ceea ce privește moratoriile publice și private privind rambursarea creditelor (orientările ABE din 2 aprilie). Comisia subliniază, de asemenea, domeniile în care băncile sunt invitate să acționeze în mod responsabil, de exemplu prin nedistribuirea dividendelor către acționari sau prin adoptarea unei abordări prudente în ceea ce privește plata remunerațiilor variabile. Comunicarea publicată astăzi reamintește, de asemenea, modalitățile în care băncile pot ajuta întreprinderile și cetățenii prin intermediul serviciilor digitale, inclusiv în ceea ce privește plățile fără contact și digitale.